

N:o 131.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående försäljning af lägenheter från förra militiebostället Hjelmshult n:o 1 med Myren samt kronotiegenheten Horsahagen n:o 1 i Malmöhus län; gifven Stockholms slott den 3 april 1908.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag, vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

dels att ett till förra militieboställena 2 $\frac{1}{2}$ mantal Hjelmshult n:o 1, $\frac{2}{3}$ mantal Allerum n:o 9, $\frac{3}{4}$ mantal Bröda n:o 1 och $\frac{1}{16}$ mantal Östra Klappe n:o 2, alla i Allerums socken och Luggude härad af Malmöhus län, hörande, å en af förste landtmätaren J. P. Wetterlund år 1887 öfver Hjelmshults kungsgård med underlydande torp upprättad och af förste landtmätaren Thure Röing år 1906 öfversedd och i vissa delar ändrad karta med ägofiguren n:o 170 betecknad utskifte, beläget i Vikens socken, må från hemmanen i behörig ordning afskiljas och mot en köpeskilling af 375 kronor utbjudas till försäljning med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1909 och i öfrigt på de i 8:de och följande momenten af kungl. skrivelsen till domänstyrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner angifna villkor,

dels att följande 19 områden, nämligen de å förenämnda karta med n:ris 2—5, 7—11, 14—16, 18—21 samt 23—25 betecknade ägotalotterna, må med de i statsrådsprotokollet närmare angifna områden från öfriga delar af förstnämnda boställe och kronolägenheten Horsahagen

n:o 1 i laga ordning afskiljas och försäljas med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1909, de bebyggda en hvar till sin innehafvare mot köpeskilling motsvarande det åsatta saluvärdet, att betalas, för ägotterna 3, 4, 18—21 och 24 under loppet af tio år med en tiondedel årligen och för de återstående vid tillträdet, samt i öfrigt på de i 6:e punkten af ofvannämnda kungl. skrifvelse den 25 september 1896 stadgade villkor, och de obebyggda i enlighet med 8:de och följande punkterna af samma kungl. skrifvelse,

dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljningar inflyta, må på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar användas till inköp af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

De till ärendet hörande handlingar och karta skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3
april 1908.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
SWARTZ,
grefve HAMILTON,
grefve EHRENSVÄRD,
MALM.

Departementschefen, statsrådet Alfred Petersson anförde vidare:

I underdånig skrifvelse den 14 nästlidna februari har domänstyrelsen anmält, att vid år 1906 hållna uppskattningar för förnyad utarrendering från den 14 mars 1909 dels af förra majorsbostället 2 ½ mantal Hjelmshult n:o 1 med undantag af den till samma hemman hörande utängen Myren, i Allerums socken och Luggude härad af Malmöhus län, dels ock af berörda utäng samt kronolägenheten Horsahagen n:o 1, hvilka båda arrendeegendommar hvardera lämna mer än 600 kronor i årligt arrende, uppskattningsmännen väckt förslag, att åtskilliga till egendomarna hörande lägenheter måtte från egendomarna afskiljas och till vederbörande innehafvare försäljas, och har domän-

styrelsen, jämlikt 7:de punkten af nådiga skrifvelsen till styrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner, underställt de väckta förslagen Eders Kungl. Maj:ts pröfning. Därvid har domänstyrelsen öfverlämnat instrumenten öfver förenämnda uppskattningar samt öfriga ärendet rörande handlingar, bland hvilka finnes jämväl en af förste landmätaren J. P. Wetterlund år 1887 öfver Hjelmshults kungsgård med underlydande torp upprättad, af förste landmätaren Thure Röing år 1906 öfversedd och i vissa delar ändrad karta, äfvensom af denne uppgjord ägobeskrifning.

Af handlingarna inhämtas hufvudsakligen följande.

Ifrågavarande egendomar äro belägna omkring 1 mil från Hälsingborg och 0,6 mil från respektive Ödåkra och Kattarps järnvägsstationer.

Enligt förberörda ägobeskrifning brukas till arrendeegendomen Hjelmshult en areal af omkring 255 hektar och till den andra arrendeegendomen en areal af omkring 130 hektar.

Å Hjelmshult finnas, förutom andra, följande sex med kronan tillhöriga hus bebyggda torp, nämligen Damhus n:o 1, Horsahus n:o 7, n:o 8, n:o 9 och n:o 10 samt Snapparpstället. Uppskattningsmännen hafva enats om att föreslå till fränskiljande och försäljande dels dessa torp, det sistnämnda uppdeladt i tre lotter, däraf två till mindre jordbrukslägenheter och en till hustomt, dels ock de mindre lägenheter, som innefattas uti ägofiguerna å kartan n:ris 92—95, 100—105, 107—113, del af 115, 118 och del af 119, å hvilka samtliga innehafvarna äga egna hus. Härjämte hafva uppskattningsmännen föreslagit, att ett utskifte om 52 ar, beläget vid Viken och Vikens Ryd omkring 1 mil från bostället och å kartan betecknad med ägofiguren n:o 170, uti hvilket utskifte bostället har del tillsammans med utarrenderade kronoegendomarna $\frac{2}{3}$ mantal Allerum n:o 9, $\frac{3}{4}$ mantal Bröda n:o 1 och $\frac{1}{16}$ mantal Östra Klappe n:o 2, måtte i dess helhet försäljas med tillträdesrätt den 14 mars 1909, därest arrendatorerna af sistnämnda tre kronoegendomar därtill lämnade medgifvande och öfverenskommelse kunde med dem träffas om den ersättning, de intill respektive arrendetidens utgång borde tillgodonjuta.

De sålunda till försäljning föreslagna områdena hafva å förberörda karta blifvit uppdelade uti särskilda lotter, betecknade med röda siffror samt till sina gränser angifna med röda linjer, och utgöras de med innehafvarnas bostadshus försedda lägenheterna af följande:

lotten 2, som omfattar ägofiguren å kartan n:o 92 och del af n:o 93 med en sammanlagd areal af 15,2 ar och innehafves af Joel Svensson;

lotten 3, som omfattar ägofigurerna n:ris 94 och 95 samt del af n:o 93 om tillsammans 34,2 ar och innehafves af änkan Maria Svensson;

lotten 5, som omfattar ägofigurerna n:ris 100 och 103 med en sammanlagd areal af 19,2 ar och innehafves af Per Andersson;

lotten 7, som omfattar ägofiguren n:o 101 om 5 ar och innehafves af Bengta Christiansson;

lotten 8, som omfattar ägofiguren n:o 102 om 5 ar och innehafves af Sven Olsson;

lotten 9, som omfattar ägofiguren n:o 104 om 10,6 ar och innehafves af änkan Kjersti Svensson;

lotten 10, som omfattar ägofiguren n:o 105 om 50 ar och innehafves af Per Wennerberg;

lotten 11, som omfattar ägofiguren n:o 107 om 72,8 ar och innehafves af Nils Petter Olsson;

lotten 12, som omfattar ägofigurerna n:ris 109 och 110, med en sammanlagd areal af 32 ar och innehafves af Johannes Nilsson;

lotten 13, som omfattar ägofigurerna n:ris 111—113 med en sammanlagd areal af 1 hektar 49,9 ar och innehafves af Ola Nilsson;

lotten 14, som omfattar ägofiguren n:o 115 a om 18,5 ar och innehafves af Magnus Andersson;

lotten 15, som omfattar ägofiguren n:o 118 om 9,1 ar och innehafves af Sven Olsson; samt

lotten 16, som omfattar ägofiguren n:o 119 a om 18,5 ar och innehafves af Sven Månsson.

Dessa lägenheter hafva uppskattningsmännen ansett böra till innehafvarna försäljas.

De till försäljning föreslagna torpområdena utgöras af följande ägolotter å kartan:

lotten 4 eller torpet Damhus n:o 1, som omfattar ägofigurerna n:ris 97—99 med en sammanlagd areal af 1 hektar 20,1 ar och innehafves af Nils Nilsson;

lotten 18 eller torpet Horsahus n:o 10, omfattande ägofigurerna n:ris 137 a, 138—144 och del af n:o 145 a med en sammanlagd areal af 6 hektar 28,4 ar, som nyttjas af Anders Nilsson;

lotten 19 eller torpet Horsahus n:o 9, omfattande ägofigurerna n:ris 142 a, 147, 154 och 164 med en sammanlagd areal af 7 hektar 16,4 ar, som brukas af änkan Johanna Bengtsson;

lotten 20 eller torpet Horsahus n:o 8, omfattande ägofigurerna n:ris 142 b, 148, 151—153, 155, 164 a, 165 och 166 med en sammanlagd areal af 8 hektar 41,5 ar, som brukas af Anders Nilsson;

lotten 21 eller torpet Horsahus n:o 7, omfattande ägofigurerna n:ris 161, 162, 167 och 168 a med en sammanlagd areal af 5 hektar 40,2 ar, som brukas af Per Andersson;

lotten 23, som består af norra delen af den 5 kilometer från gården belägna utjorden Snapparpstället samt omfattar ägofigurerna n:ris 74—76 med en sammanlagd areal af 6 hektar 63,5 ar;

lotten 24 eller södra delen af förberörda utjord, hvilken omfattar ägofigurerna n:ris 73, 74 a och 77 med en sammanlagd areal af 6 hektar 99 ar; samt

lotten 25, den återstående delen af utjorden, som omfattar ägofiguren n:o 72 om 37 ar.

Snapparpstället innehafves för närvarande af Johannes Månsson. Det är bebyggt med kronan tillhöriga ett bostadshus och två uthus, beträffande hvilka byggnader uppskattningsmännen anført, att de alla äro gamla och svaga samt för små för lägenheten i dess helhet. De hafva fördenskull af uppskattningsmännen tillagts *lotten 24*.

Beträffande de bebyggda delarna af dessa torpområden hafva uppskattningsmännen framhållit följande. Enligt de stadganden, som nu gälde vid försäljning af kronans egendomar, borde de torplägenheter, som vore försedda med kronan tillhöriga byggnader, därest det beslutades, att torplägenheterna skulle säljas, icke blifva hembjudna till inköp åt nuvarande innehafvarna, utan anbud därå infordras i annan ordning. Härigenom blefve innehafvarna af dessa torp, hvarå de dock i allmänhet hade några egna byggnader, ehuru ej bostadshus i annan mening än där de, uti ett par fall, hade inredt boningsplatser åt sina gamla föräldrar, som förut innehaft torpen, försatta i sämre ställning än de lägenhetsinnehafvare, som å de af dem innehafda lägenheter ägde egna sådana hus. Följden häraf blefve, att, därest torpinnehafvarna icke ansåge sig kunna betala så höga inköpspris som andra, de ginge i mistning af hvarje ersättning för sina byggnader, hvilka, om de skulle borttagas, hade nästan intet värde, och att en familj blefve bortdrifven för att lämna plats åt en annan själfägande sådan. Dessutom kunde det inträffa, att en lägenhet inköptes af en närboende själfägande granne för att tilläggas dennes egendom, hvarigenom syftet med att öka de mindre jordbruksägarnas antal icke vunnes utan i stället dessas antal minskades. Förefunnes möjlighet att i detta särskilda fall utverka medgifvande till försäljning åt torpens innehafvare efter det saluvärde, som kunde blifva fastställt, ansåge uppskattningsmännen billighet härför tala. Blefve nu antydda medgifvande till försäljning utverkadt, borde detta dock beträffande innehafvaren af Snapparpstället begränsas till *lotten n:o 24*.

Vid uppskattningsförrättningen hafva förenämnda ägolotter saluvärderats: lotten 2 till 110 kronor, lotten 3 till 180 kronor, lotten 4 till 1,000 kronor, lotten 5 till 135 kronor, hvardera af lotterna 7 och 8 till 50 kronor, lotten 9 till 100 kronor, lotten 10 till 350 kronor, lotten 11 till 510 kronor, lotten 12 till 200 kronor, lotten 13 till 900 kronor, lotten 14 till 150 kronor, lotten 15 till 80 kronor, lotten 16 till 150 kronor, lotten 18 till 4,500 kronor, lotten 19 till 5,010 kronor, lotten 20 till 5,890 kronor, lotten 21 till 3,780 kronor, lotten 23 till 5,300 kronor, lotten 24 till 6,500 kronor och lotten 25 till 370 kronor, därvid beträffande de tre sistnämnda lotterna saluvärdet beräknats under förutsättning, att ny ägare icke ålades betala någon ränta å det belopp, kronan kunde komma att gälda för deltagandet uti det dikningsföretag, afseende Skafvebäckens uppgräfning, som är under utförande och hvaraf nämnda ägor beröras. Det för förenämnda kronoegendomar gemensamma utskiftet, motsvarande ägofiguren n:o 170, har saluvärderats till 375 kronor.

Hvad arrendeegendomen Horsahagen med Myren vidkommer, hörer därtill torpet Horsahus n:o 6, som är bebyggt med kronan tillhöriga boningshus och uthus samt innehafves af Nils Persson. Dess ägor omfatta ägofigurerne å kartan n:ris 238—241 med en sammanlagd areal af 6 hektar 75 ar. Uppskattningsmännen hafva ansett, att torpet, hvilket af dem betecknats såsom lotten n:o 27, borde kunna utan skada för egendomen densamma fränskiljas, därest det icke skulle finnas mindre lämpligt, att vid försäljning af torpets ägor ett kilformigt område, ägofiguren n:o 238, som jämväl angränsade utskiftet till kronoegendomen Bröda, sålunda afhändes kronan och kunde sägas blifva instucket emellan två kronoegendomar. Torpet har, inberäknadt byggnaden, saluvärderats till 5,400 kronor, och hafva uppskattningsmännen förordat, att enahanda förmån vid försäljning af detta torp borde beredas dess innehafvare som den, som föreslagits i fråga om förenämnda torpare under Hjelmshult.

I de med anledning af uppskattningsmännens förslag af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande den 14 december 1906 afgifna yttranden har denna myndighet förklarad sig i likhet med uppskattningsmännen finna lämpligt, att de med innehafvarna tillhöriga hus försedda lotterna blefve till innehafvarna försälda, och icke hafva något att erinra mot att torpinnehafvarna af de bebyggda lotterna af torpen berättigades att efter hembud inköpa desamma, hvarför Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande författningssenligt till inköp hembjudit ägolotterna åt deras innehafvare.

Samtliga dessa hafva afgifvit af behöriga borgensförbindelser åtföljda förklaranden, att de önskade inköpa en hvar sin lägenhet emot en köpeskillning, motsvarande det densamma åsatta saluvärdet. Därvid hafva Maria Svensson, Nils Nilsson, Ola Nilsson, Anders Nilsson å lotten 18, Johanna Bengtsson, Anders Nilsson å lotten 20, samt Per Andersson och Johannes Månsson förbehållit sig att få betala köpeskillningen under loppet af 10 år, men de öfriga förklarar sig vilja erlægga köpeskillningen vid tillträdet.

Emellertid har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande vidare anfört, att Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande ansåge, att de bebyggda lotterna af torpen under alla förhållanden borde upplåtas till egna hem och alltså, därest försäljningarna icke kunde på föreslaget sätt äga rum, utbjudas till försäljning i den ordning, punkterna 8—11 i förberörda nådiga skrifvelse till domänstyrelsen den 25 september 1896 föreskrefve. Enligt sistberörda förfarande borde jämväl till egna hem upplåtas lotterna 23 och 25 äfvensom den å kartan med n:o 170 betecknade ägofiguren.

Rörande sistnämnda område har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande anfört följande. Detsamma hörde till de jordområden, som jämlikt nådiga brefvet den 8 november 1901 öfverflyttats från Allerums till Vikens socken. Enligt Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes utslag den 27 juni 1906 angående de anteckningar i jordeboken, som föranledts af ofvanberörda nådiga bref, hvilket utslag för närvarande vore på kammarkollegii pröfning beroende, skulle denna ägofigur, hvilken i sin helhet utgjorde 52 ar och hvilken vid delning år 1832 utlagts såsom gemensam lott till indragna militieboställena $2\frac{1}{2}$ mantal n:o 1 Hjelmshults kungsgård, $\frac{2}{3}$ mantal n:o 9 Allerum, $\frac{3}{4}$ mantal n:o 1 Bröda och $\frac{1}{16}$ mantal n:o 2 Östra Klappe, alla i Allerums socken, i jordeboken upptagas inom Vikens socken efter däri intagna jordeboksnummer af krononatur under benämningen »Allerums strandmark n:o 1, en åker». Denna lägenhet, hvars bibehållande i kronans ägo icke kunde anses till fördel för någon af dessa kronoegendomar, ansåge Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande redan nu böra försäljas. För sådant ändamål hade inhämtats medgifvande därtill från arrendatorerna af sistberörda tre kronoegendomar, hvilka därvid framställt anspråk på ersättning genom afdrag å arrendeafgifterna, en hvar med fem procent å den andel af blifvande köpeskillning för hela lägenheten, som kunde anses belöpa på kronoegendomen efter dess beräknade andel i lägenheten. Enligt uträkning, som Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande låtit förste landtmätaren i länet verkställa, skulle af lägenheten belöpa å

Hjelmshult	för	2 $\frac{1}{2}$	mantal	en	ägovidd	af	32,67	ar
Allerum	”	$\frac{2}{3}$	”	”	”	”	8,71	”
Bröda	”	$\frac{3}{4}$	”	”	”	”	9,80	” och
Östra Klappe	”	$\frac{1}{16}$	”	”	”	”	0,82	”

Hvad därefter vidkommer det under Horsahagen brukade torpet Horsahus n:o 6 eller lotten 27, har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, med förmälan att Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande på grund af hvad uppskattningsmännen framhållit delade deras tvekan rörande lämpligheten däraf att detsamma afskildes från egendomen och försåldes, hemställt, att försäljning af torpet nu icke måtte äga rum, men emellertid, då beträffande detsamma föreläge samma förhållande som i afseende å torplägenheterna under Hjelmshult, ansett sig böra hembjuda jämväl torpet till vederbörande innehafvare, hvilken äfven förklarar sig villig erlægga den föreslagna köpeskillingen att betalas under loppet af 10 år med en tiondedel årligen, hvarför behörig borgensförbindelse aflämnats.

Med anledning däraf att Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande ifrågasatt ägostyckning såsom den lämpligaste formen för de till försäljning från Hjelmshult föreslagna lotternas afskiljande därifrån, har domänstyrelsen i skrifvelse den 18 januari 1907 infordrat yttrande af landtmäteristyrelsen, huruvida i afseende å denna egendom förekomme sådant förhållande, som enligt 2 § 2 mom. i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring utgjorde hinder för ägostyckningen. Därjämte har domänstyrelsen, då af för styrelsen tillgängliga handlingar icke kunde utrönas, om det område, som föreslagits till försäljning från den andra af ifrågavarande arrendeegendomar eller ägolotten 27 å kartan, hörde till Horsahagen eller Myren, i särskild skrifvelse förenämnda den 18 januari 1907 hos landtmäteristyrelsen anhållit om den upplysning i omförmälda hänseende, som kunde stå att vinna af kartor och handlingar, som uti generallandtmäterikontoret förvarades.

Till svar härå har landtmäteristyrelsen i särskilda skrivelser af den 12 juni 1907 meddelat, bland annat, följande. I sammanhang med år 1863 af vederbörande förste landtmätare verkställd uppmätning och uppskattning af lägenheten Horsahagen, hvilken tidigare brukats under Hjelmshults boställe, men som af Kungl. Maj:t enligt utslag den 7 mars 1862 förklarats åboledig, hade äfven frågan om rågångarna mellan bostället och lägenheten varit föremål för behandling. Därvid befunnos i allmänhet rågångarna vara utmärkta å marken utom å en sträcka mellan

»Myrarps äng» och Horsahagen, där rågången vid förrättningen utstakades. Denna förrättning blef icke öfverklagad. Vid sådant förhållande och då 5 kap. 3 § i då gällande 1827 års skiftesstadga i hufvudsakliga delar motsvarades af 47 § i nu gällande nådiga stadga om skiftesverket riket, finge ifrågavarande rågångssträckning emellan nämnda egendomar anses hafva blifvit på ett tillfyllestgörande sätt bestämd. De rågångar, som ett i landtmäteristyrelsen gjordt, handlingarna bilagdt utdrag af den vid omförmälda förrättning upprättade kartan angåfve för Horsahagen, vore, på sätt af landtmäteristyrelsen med blyerts utmärkts å den vid arrendeuppskattningen använda kartan, icke öfverensstämmande med rågångarna å sistnämnda karta. Af denna och den vidare utredning i ärendet, som i generallandtmäterikontoret skett, framginge, att sådant förhållande i afseende å Hjelmshult icke föreläge, som enligt 2 § 2 mom. i förberörda lag utgjorde hinder för ägostyckning; och hölle landtmäteristyrelsen före, att jämväl lägenheten Horsahagen, som finge antagas vara under särskildt nummer i jordeboken upptagen samt utgjorde en själfständig lägenhet, och som i allt fall ej kunde antagas hafva tillkommit genom afsöndring, kunde blifva föremål för ägostyckning. Därest ifrågasatt ägostyckning komme till utförande på sätt i ärendet föreslagits, komme emellertid i anledning af den utredning, som nu åstadkommits rörande rätta sträckningen af rågången emellan Hjelmshult och Horsahagen, att inträffa, att vissa till försäljning eller utarrendering afsedda lotter skulle komma att bestå af områden dels från Hjelmshult och dels från Horsahagen, hvilket missförhållande syntes böra undanröjas.

Slutligen har landtmäteristyrelsen meddelat, att vid enskifte, som öfvergått, bland annat, utågor till Hjelmshult och fastställt år 1834, undantagits till allmänt behof en plats för vattning om 9,2 kappland, samt att denna plats, så vidt i generallandtmäterikontoret kunnat utrönas, bestode af ägofiguren 110 å Wetterlunds karta och del af 109 samt möjligen del af 112, hvilket tydligen borde förorsaka ändring af de till försäljning föreslagna lotterna 12 och eventuellt 13.

Sedan med afseende å hvad landtmäteristyrelsen anfört rörande rätta sträckningen af rågången emellan Hjelmshult och Horsahagen och beträffande de områden, som tillagts lotterna 12 och 13, domänstyrelsen anmodat Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande att föranstalta om de ändringar i föreliggande förslag, som däraf påkallades, har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i skrifvelse den 6 innevarande februari anfört, bland annat, följande. Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande kunde väl icke förneka, att de af landtmäteristyrelsen åberopade kartor

och landtmäteriförrättningshandlingar gäfvé stöd för antagandet, att den å Wetterlunds och Röings karta uppdragna gränsen emellan egenomarna Hjelmshult och Hørsahagen icke vore den rätta, men då denna gräns sedan lång tid varit häfdegräns egenomarna emellan och å marken funnes angifven genom en ovanligt bred och solid stengärdesgård, hvars flyttande till den af landtmäteristyrelsen uppgifna gränsen skulle vara förenad med större kostnad än marken där för närvarande kunde anses värd, ansåge sig Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande icke böra föreslå förändrade gränser för de till försäljning föreslagna lägenheterna lotterna 18, 19, 20 och 21. För att emellertid vinna utredning, i hvad mån dessa lägenheter skulle omfatta jord jämväl från Hørsahagen enligt den af landtmäteristyrelsen angifna gränsen, hade Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande låtit förste landtmätaren Röing den 9 december 1907 upprätta ny beskrifning öfver ägora, uti hvilken beträffande lotterna 18, 19 och 21 angifvits, huru stora delar hvarje lott skulle omfatta utaf hvardera egenomen. Dessutom hade Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i enlighet härmed gjort nya hembud till lägenhetsinnehafvarna, hvilka hembud af lägenhetsinnehafvarna antagits med öfverlämnande af behöriga borgensförbindelser. Hvad lotten 20 vidkomme, upptoge den icke någon del af Hørsahagen, hvadan särskild åtgärd beträffande denna ägolott icke påkallats, och sådant hade icke heller ansetts nödigt angående lotten 27, som af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande icke föreslagits till försäljning. Då äganderätten till de under lotterna 12 och 13 lagda jordområdena vore tvistig, funne Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande lämpligast vara, att dessa lotter icke försålles, utan i stället upplätes under besittningsrätt.

Enligt den nyupprättade ägobeskrifningen komma lotterna 18, 19, 21 och 27 att omfatta, den förstnämnda af Hjelmshult 6 hektar 17,8 ar och af Hørsahagen 10,6 ar, lotten 19 af Hjelmshult 7 hektar 14,9 ar och af Hørsahagen 1,5 ar, lotten 21 af Hjelmshult 5 hektar 3,2 ar och af Hørsahagen 37 ar samt lotten 27 af Hørsahagen 6 hektar 40 ar och af Hjelmshult 35 ar.

Lika med Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande har domänstyrelsen ansett lotterna 12, 13 och 27 ej nu böra försäljas.

Hvad beträffar de öfriga till försäljning ifrågasatta lotterna eller lotterna 2—5, 7—11, 14—16, 18—21 samt 23—25, har domänstyrelsen tillstyrkt uppskattningsmännens förslag. Genom afyttrande af lotten 20 komme en jordremsa tillhörande Hjelmshult att skiljas från egenomens ägor i öfrigt, men torde någon afsevärd olägenhet däraf ej upp-

stå, då området tillsvidare torde kunna med fördel utarrenderas i förening med Horsahagen, hvarintill det omedelbart gränsade.

Likaledes har domänstyrelsen icke haft något att erinra mot förslaget om försäljning af det med ägofiguren n:o 170 å kartan utmärkta utskiftet. Därvid har domänstyrelsen meddelat, att af de kronoegendomar, hvartill det hörde, Allerum, förutvarande sergeantboställe, vore utarrenderadt till den 14 mars 1911 mot årligt arrende af 909 kronor 42 öre, Bröda, förutvarande mönsterskrifvarboställe, vore utarrenderadt till den 14 mars 1918 mot årligt arrende af 1,880 kronor och Östra Klippe, förutvarande korpralsboställe, vore utarrenderadt jämte Västra Klippe n:o 3 och 4 till den 14 mars 1916 mot årligt arrende af 2,000 kronor.

Enligt upplysning, som jag inhämtat från kammarkollegium, är det af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes genom förenämnda utslag den 27 juni 1906 för dess del pröfvade ärendet ännu icke af kollegium afgjort.

Åberopande hvad i detta ärende förekommit, hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva,

dels att förenämnda till förra militieboställena 2 $\frac{1}{2}$ mantal Hjelmshult n:o 1, $\frac{2}{3}$ mantal Allerum n:o 9, $\frac{3}{4}$ mantal Bröda n:o 1 och $\frac{1}{16}$ mantal Östra Klippe n:o 2, alla i Allerums socken och Luggude härad af Malmöhus län, hörande, å förberörda karta med ägofiguren n:o 170 betecknade utskifte må från hemmanen i behörig ordning afskiljas och mot en köpeskilling af 375 kronor utbjudas till försäljning med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1909 och i öfrigt på de i 8:de och följande momenten af förenämnda nådiga skrifvelse till domänstyrelsen den 25 september 1896 angifna villkor,

dels att följande 19 områden, nämligen de med n:ris 2—5, 7—11, 14—16, 18—21 samt 23—25 betecknade ägolotterna, må med de härförut angifna områden från öfriga delar af förstnämnda boställe och kronolägenheten Horsahagen n:o 1 i laga ordning afskiljas och försäljas med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1909, de bebyggda en hvar till sin innehafvare mot köpeskilling motsvarande det åsatta saluvärdet, att betalas för ägolotterna 3, 4, 18—21 och 24 under loppet af 10 år med en tiondedel årligen och för de återstående vid tillträdet, samt i öfrigt på de i 6:te punkten af nådiga skrifvelsen till styrelsen den 25 september 1896 stadgade villkor, och de obyggda i enlighet med 8:de och följande punkterna af samma nådiga skrifvelse,

dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljningar inflyta, må på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendommar användas till inköp af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdde hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna nådigt bifall, samt förordnade, att proposition i ämnet, af den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflätas.

Ur protokollet:

Hugo Elliot.